

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/248/2019
Identifikačné číslo spisu:	5107209447
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:5107209447.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiteľke H. B., zomrelej L., naposledy bývajúcej v G., o prejednanie dedičstva, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 30D/283/2007, o dovolaní dedičov 1/ Q. J., dcéry poručiteľky, bývajúcej v W. a 2/ H. B., syna poručiteľky, bývajúceho v G., oboch zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. M. Mareková, s.r.o., so sídlom v Trenčíne, Zábľatská č. 28, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 26. marca 2019 sp. zn. 5CoD/2/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) uznesením z 15. novembra 2018 č. k. 30D/283/2007-946 výrokom I/ určil a/ všeobecnú cenu majetku poručiteľky sumou 280.876,21 eur, b/ výšku dlhov dedičstva sumou 639.215,43 eur, c/ výšku predĺženého dedičstva sumou 358.339,22 eur. Výrokom II/ vykonal rozvrh výťažku speňaženia poručiteľkinho majetku medzi veriteľov. Výrokom III/ určil, že dedič H. B. je povinný uhradiť X. V. sumu 1.512,66 eur, X. B. sumu 369,48 eur, X. I. sumu 235,71 eur, Mestu Žilina sumu 2.822,95 eur, Slovenskej konsolidačnej, a.s. sumu 1.068,34 eur, Q. W. sumu 139,67 eur, Stredoslovenskej energetike, a.s. sumu 100,52 eur, Majetkovému Holdingu, a.s. sumu 133.665,68 eur, Slovenskému plynárenskému priemyslu, a.s. sumu 78,91 eur, Sociálnej poisťovni sumu 396,09 eur, DÓVERE zdravotnej poisťovni, a.s. sumu 14,02 eur, Severoslovenským vodárňam a kanalizáciám, a.s. sumu 18,01 eur, spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. sumu 4,47 eur, Slovenskej správe ciest, Investičnej výstavbe a správe ciest Žilina sumu 11,03 eur, Slovenskej televízii Bratislava sumu 0,57 eur, v lehote do 7 dní od právoplatnosti tohto uznesenia (t. j. 1/2-icu výroku II/ uznesenia). Dedičke Q. J. určil povinnosť uhradiť X. V. sumu 1.512,67 eur, X. B. sumu 369,48 eur, X. I. sumu 235,70 eur, Mestu Žilina sumu 2.822,94 eur, Slovenskej konsolidačnej, a.s. sumu 1.068,35 eur, Miroslave Sedláčkovej sumu 139,66 eur, Stredoslovenskej energetike, a.s. sumu 100,53 eur, Majetkovému Holdingu, a.s. sumu 133.665,68 eur, Slovenskému plynárenskému priemyslu, a.s. sumu 78,91 eur, Sociálnej poisťovni sumu 396,09 eur,

DÔVERE zdravotnej poisťovni, a.s. sumu 14,02 eur, Severoslovenským vodárňam a kanalizáciám, a.s. sumu 18 eur, spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. sumu 4,48 eur, Slovenskej správe ciest, Investičnej výstavbe a správe ciest Žilina sumu 11,03 eur, Slovenskej televízii Bratislava sumu 0,56 eur, v lehote do 7 dní od právoplatnosti tohto uznesenia (t. j. 1/2-icu výroku II/ uznesenia).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“) na základe odvolania dediča H. B. uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil uznesením z 26. marca 2019 sp. zn. 5CoD/2/2019. Zároveň uvedeným uznesením odvolanie dedičky Q. J. odmietol ako oneskorene podané. Mal za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré správne vyhodnotil a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, preto sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Uviedol, že dedičskému konaniu predchádzalo konkurzné konanie, počas ktorého poručiteľka zomrela, čo malo za následok vstup dedičov namiesto úpadcu, konkurz bol zrušený a jeho výsledky boli postúpené dedičskému súdu. Dedičstvo bolo predĺžené, dedičia ho odmietli prenechať veriteľom na úhradu dlhov poručiteľky, a teda bolo nutné nariadiť likvidáciu dedičstva. Postup sa mal týkať veriteľov prihlásených pohľadávok v dedičskom konaní ako aj veriteľov z konkurzného konania. Dedičia poručiteľky H. B. a Q. J. na základe Osvedčenia o dedičstve z 2. novembra 2010 č. k. 30D/283/2007-300, Dnot 116/07 vydaného súdnym komisárom JUDr. Annou Švachovou, notárom, so sídlom v Žiline vybrali výťažok zo speňaženia majetku z účtu vedeného v Tatra banke, a.s., a následne účet poručiteľky zrušili, preto ich okresný súd zaviazal na vyplatenie veriteľov tak, ako je uvedené vo výroku II/ a III/ napadnutého uznesenia okresného súdu. Uviedol, že presunutím výsledku konkurzu do dedičského konania, odmietnutím prenechania výsledkov konkurzu veriteľom na úhradu dlhov a tiež predčasným vyznačením právoplatnosti osvedčenia o dedičstve, okresný súd a súdny komisár stratili dispozíciu nad výťažkom zo speňaženia majetku. Dedičia vybrali predmetný výťažok, a preto súd prvej inštancie nemal inú možnosť uspokojenia veriteľov ako zaviazat' priamo dedičov. V zmysle uvedeného je podľa odvolacieho súdu jasné, že dedičia sú jednoznačne účastníkmi dedičského konania v zmysle § 175 O.s.p., ktorý hovorí, že účastníkmi konania sú tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi. Prijatím predĺženého dedičstva dedičia prevzali na seba aj dlhy poručiteľky v zmysle § 470 Občianskeho zákonníka. Účastníkom dedičského konania možno v uznesení ukladať povinnosti alebo priznávať práva, preto považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne. Odvolateľ namietal aj skutočnosť, že súčet peňažných súm uvedený vo výroku III/ uznesenia nezodpovedá sume rovnajúcej 1/2 sumy uvedenej vo výroku I/ uznesenia, čo robí uznesenie zmätočné, k čomu odvolací súd uviedol, že nakoľko suma všeobecnej hodnoty nie je deliteľná číslom 2, aby výsledkom bolo číslo s dvoma desatinnými miestami, bolo sumy potrebné zaokrúhliť na dve desatinné miesta s tým, že zároveň súčet týchto súm musel dávať spolu opäť sumu všeobecnej ceny majetku poručiteľky. Preto súd prvej inštancie správne rozhodol aj v tejto časti. Na základe uvedeného považoval odvolanie dediča Ing. Martina Šútora za neopodstatnené.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali dedičia H. B. a Q. J. (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, v ktorom žiadali, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a konanie začaté uznesením súdu prvej inštancie zastavil. Prípustnosť dovolania odôvodnili s poukazom na ustanovenia § 420 písm. b/, d/ a f/ CSP v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Mali za to, že ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu. Namietaná procesná vada sa dotýkala veriteľa Majetkový Holding, a.s., pretože dovolatelia mali za to, že veriteľ je účastníkom dedičského konania len pri likvidácii dedičstva a to len vtedy, keď dedičia pohľadávky nespochybňujú, pričom oni ich popreli a preto veriteľ Majetkový Holding, a.s. nemal v konaní procesnú subjektivitu. Súd nižších inštancií zároveň pochybili, keď konali v dedičskom konaní právoplatne skončenom 27. marca 2007, pretože začali uznesením z 22. decembra 2015 konanie o likvidácii majetku patriacom do dedičstva. Podľa ich názoru došlo účinne k dedeniu po poručiteľke a po okamihu právoplatnosti uznesenia nebolo možné prihlasovať pohľadávky do dedičského konania, čiže nariadenie likvidácie majetku sa týkalo veci, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté. K uvedenému poukazujú aj na fakt, že správca po skončení svojej funkcie oznámil notárke, že našiel majetok po poručiteľke v účtoch v Tatra banke, a.s., o ktorom dedičia nevedeli. Následne poveril notára, ako súdneho komisára, JUDr. Annu Švachovú prejednaním dedičstva, ktorým začal dodatočné dedičské konanie, a to na základe žiadosti

veriteľa poručiťky Majetkový Holding, a.s., výsledkom čoho bolo vydanie osvedčenia o dedičstve z právneho titulu objavenia ďalšieho majetku vydané 30. októbra 2010, právoplatné 2. novembra 2010, skončené v zmysle § 175 O.s.p. dohodou dedičov so vzdaním sa odvolania. Okresný súd sporným tretím rozhodnutím o nariadení likvidácie dedičstva z 22. decembra 2015 po piatich rokoch vyslovil v druhom výroku, že vyzýva veriteľov, aby v lehote 30 dní od vyvesenia tohto uznesenia mu oznámili svoje pohľadávky voči poručiťke, súčasne v treťom výroku poučil veriteľov, že dedičia poručiťky nezodpovedajú za tie pohľadávky, ktoré veritelia včas neoznámili, pričom tieto pohľadávky z rokov konkurzu považovali všetky za premlčané. Uvedené v poradí tretie začatie konania o dedičstve je v rozpore so zákonom a bez právneho dôvodu, pričom o tomto dedičskom konaní neboli vôbec upovedomení, teda boli porušené ich práva na spravodlivý proces. Ku dňu začatia konania o likvidácii majetku neexistujú podľa ich tvrdenia žiadne aktíva zahrnuté do dedičstva, pretože dedičstvo bolo ukončené dohodou dedičov o prijatí dedičstva. Zároveň namietali, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý súdny proces procesným postupom súdu a tiež, že sa im ako účastníkom konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Mali za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Vyslovili, že nie je preukázané, na základe čoho súd prvej inštancie vyniesol jeho povinnosť uhradiť polovicu sumy z výroku II. uznesenia, nakoľko súd vykonával likvidáciu bez účasti dedičov. Odôvodnenie výrokov uznesenia súdu prvej inštancie je zmätočné. Opakovane uvádzajú, že podkladový základ konkurzu nie je možné považovať v zmysle zákona za prihlásenie pohľadávok do dedičského konania. Pri rozhodovaní sa sudy nižších inšancií podľa ich názoru odklonili od rozhodovania dovolacieho súdu, ktorý riešil právnu otázku potrebnú pre konanie. Žiadna záverečná správa a rozvrhový plán z konkurzného konania neexistuje, pričom odvolací súd bol povinný dodržať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a vychádzať z uznesenia sp. zn. 2 Obo 246/2006. Majú za to, že v uvedených konaniach došlo k pochybeniam aj z dôvodu, že zmenami právnych predpisov, ktorými sa riadilo celé konanie, nedošlo k ich správnej aplikácii. Odvolací súd iba mechanicky odpísal rozhodnutie okresného súdu. Veriteľ Majetkový Holding, a.s. sa mal svojich práv domáhať súdnou cestou. Ak v danom čase došlo k pochybeniu v rozhodovaní súdov, za to nemôže niesť dedič zodpovednosť. Samotné vyjadrenie Majetkového Holdingu, a.s. uvádza, že bolo povinnosťou súdu konať v zmysle § 175v O.s.p. Ak mu následne bolo doručené uznesenie o dedičstve, jediným opravným prostriedkom bolo podanie protestu prokurátora. Nepreskúmateľnosť videli aj v tom, že v bode 2. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sa uvádza, že Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s. berú pohľadávku späť, s čím sa odvolací súd v rozhodnutí nevysporiadal. Taktiež sa nezaoberal podaným odvolaním a odvolacími dôvodmi a nevysporiadal sa s odôvodnením „predčasného vyznačenia právoplatnosti“ dedičského osvedčenia dňa 2. novembra 2010, keď toto rozhodnutie bolo v diktii zákona. Zároveň bol podaný návrh na odklad právoplatnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. V zmysle uvedeného žiadajú, aby bolo ich dovolaniu vyhovené.

4. Veriteľka X. V. vo svojom vyjadrení k dovolaniu žiadala podanie dovolateľov odmietnuť, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

5. Veriteľka Q. W. uviedla, že trvá na úhrade svojej pohľadávky.

6. Majetkový Holding, a.s. vo svojom vyjadrení uviedol, že dovolanie dedičky Q. J. nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a dovolanie dediča H. B. nie je dôvodné. Uviedol, že na konkurzné konanie na majetok poručiťky sa vzťahuje ustanovenie § 44 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení platnom do 31. januára 1998, ktoré znelo tak, že ak úpadca zomrel v priebehu konkurzu, pohľadávky veriteľov sa vysporiadajú v rámci prejednávania dedičstva primerane podľa tohto zákona. Je nepochybné, že citované ustanovenie predstavuje lex specialis k ustanoveniam o dedičskom konaní obsiahnutým v zákone č. 99/1963 Zb. Uviedol, že pri úmrtí úpadcu počas konkurzu sa presúva fáza rozvrhu výťažku zo speňaženia konkurznej podstaty do dedičského konania, pričom zákon priznáva postavenie účastníka dedičského konania (v zmysle § 175b druhá veta O.s.p. je účastníkom konania aj veriteľ, ktorého pohľadávka sa vysporiadáva) všetkým konkurzným veriteľom so zistenou pohľadávkou a neumožňuje dedičom akýmkoľvek spôsobom popierať alebo spochybňovať pohľadávky konkurzných veriteľov, ktoré boli zistené na prieskumnom pojednávaní. Súd pri rozvrhu výťažku bez ďalšieho vychádza zo zoznamu prihlášok vytvoreného na podklade zápisnice. Zistené pohľadávky konkurzných

veriteľov musia byť na základe zákonného imperatívu v dedičskom konaní po zomrelom úpadcovi bez ďalšieho vyporiadané primerane podľa ustanovení zákona č. 328/1991 Zb. Dedičia namietali, že veriteľ nie je účastníkom konania, pretože veriteľ je účastníkom dedičského konania len pri likvidácii dedičstva a to len vtedy, keď dedičia pohľadávky nespochybňujú. Odhliadnuc od toho, že uvedené skutočnosti dedičia v priebehu dedičského konania nenamietali a prvýkrát ich uvádzajú až v dovolaní, je ich právny názor nesprávny. Podľa § 175b druhá veta zákona č. 99/1963 Zb. poručiteľov veriteľ je účastníkom konania v prípade § 175p, v prípade, keď sa vyporiadava jeho pohľadávka a pri likvidácii dedičstva, a teda nielen pri likvidácii dedičstva ale aj pri vyporiadaní pohľadávky veriteľa. Pohľadávky konkurzných veriteľov vyporiadajú v rámci prejednávania dedičstva, a to primerane podľa zákona č. 328/1991 Zb. V zmysle uvedeného je nepochybné, že konkurzní veritelia mali od začiatku dedičského konania postavenie účastníkov konania, a preto ani príslušný procesný úkon realizovaný po vydaní nezákonného osvedčenia a smerujúci k pokračovaniu dedičského konania je čo do zákonných procesných účinkov nespochybniteľný. Odhliadnuc o d toho, že dedičia opäť v priebehu dedičského konania premlčanie pohľadávok konkurzných veriteľov nenamietali, sa touto novou námietkou nemôže dovolací súd zaoberať. Pokiaľ dedič namietal, že pri likvidácii dedičstva mal súd prihliadať iba na tie pohľadávky, ktoré boli prihlásené v lehote 30 dní odo dňa vyvesenia uznesenia o nariadení likvidácie, opätovne upozorňuje na § 44 ods. 2 zákona o konkurze, ktoré určuje, že pri úmrtí úpadcu počas konkurzu sa vyporiadajú pohľadávky konkurzných veriteľov v rámci prejednávania dedičstva. S ohľadom na toto zákonné ustanovenie dedičský súd musel prihliadať pri rozvrhu výťažku zo speňazenia majetku konkurznej podstaty na všetky zistené pohľadávky konkurzných veriteľov. Zákon v tejto súvislosti nevyžaduje opätovné prihlasovanie pohľadávok do dedičského konania, ale naopak uznáva procesné práva a povinnosti konkurzných veriteľov ako účastníkov dedičského konania a účinky zistenia pohľadávok v konkurznom konaní, pričom len presúva fázu rozvrhu z konkurzného konania do dedičského konania. Odhliadnuc od uvedeného upozorňuje, že 30-dňová lehota na prihlásenie pohľadávok pri nariadenej likvidácii dedičstva mohla začať dňom právoplatnosti uznesenia o nariadení likvidácie dedičstva, ktoré však napadli odvolaním a právoplatnosť nadobudlo až 15. marca 2016, pričom on ako veriteľ si prihlásil pohľadávku opakovanne v rámci 30-dňovej lehoty odo dňa doručenia uznesenia odvolacieho súdu z 25. marca 2016 sp. zn. 5CoD/3/2016, a teda v zákonnej lehote. Ďalej dedičia zdôrazňujú, že nie je preukázané, na základe čoho ich súd prvej inštancie v rozhodnutí zaviazal k úhrade polovice súm uspokojenia pohľadávok. K uvedenému poukazuje na § 175v ods. 1 a § 175v ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb., z ktorých je zrejmé, že zákonnú povinnosť uhradiť pohľadávky konkurzných veriteľov mal súd. Základom pre splnenie tohto predpokladu je povinnosť zabezpečiť si dispozíciu nad výťažkom zo speňazenia konkurznej podstaty do času uspokojenia veriteľov. Súd a súdny komisár však v dôsledku nesprávneho úradného postupu a nezákonného rozhodnutia stratili dispozíciu nad výťažkom zo speňazenia majetku, preto objektívne nevedel splniť svoju zákonnú povinnosť vyššie uvedenú a vzniknutú situáciu riešil tak, že dedičov zaviazal k úhrade pohľadávok veriteľov v určenom rozsahu, ktorí si dotknuté finančné prostriedky nezákonne prisvojili. Obsah spisu nasvedčuje tomu, že takéto konanie súdneho komisára a dedičov mohlo byť koordinované s motívom vyhnúť sa uspokojeniu konkurzných veriteľov a zmocniť sa finančných prostriedkov. Dedič dňa 2. novembra 2010 odvolal plnú moc právnenému zástupcovi a v ten istý deň súdny komisár osvedčením o dedičstve ukončil dedičské konanie, pričom bez ďalšieho akceptoval bezdôvodné popretie v konkurze zistených pohľadávok veriteľov zo strany poručiťky. Dedičia sa vzdali odvolania a bola vyznačená právoplatnosť osvedčenia, na základe ktorého sa dedičia zmocnili finančných prostriedkov na bankových účtoch poručiťky, tieto už dňa 5. novembra 2010 previedli na svoje účty. V zmysle uvedeného má za to, že dedičia zneužili právo s cieľom zmariť uspokojenie konkurzných veriteľov z výťažku konkurznej podstaty, preto žiada ich dovolania odmietnuť.

7. Veriteľ Rozhlas a televízia Slovenska považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za správne a preto žiada, aby dovolací súd rozhodol tak, že dovolanie v celom rozsahu zamietne.

8. Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. spolu s notárkou JUDr. Annou Švachovou uviedli, že nechávajú rozhodnutie o dovolaní dovolateľov na posúdení súdu.

9. Na konanie o dedičstve sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný

mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

10. V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

13. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

14. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

15. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania v CSP nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti dovolania - t o platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

16. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

17. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolaťela vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431

ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

18. V danom prípade dovolatelia prípustnosť dovolania odvodili z § 420 písm. b/ CSP, keď namietali, že ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu. Dovolatelia namietali aj vadu podľa § 420 písm. d/ CSP, nakoľko podľa ich tvrdenia došlo k prekážke veci právoplatne rozhodnutej (*rei iudicatae*). K procesnej vade uplatnenej v zmysle § 420 písm. f/ CSP uviedli, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, postupom súdov došlo k vadám a im tým ako účastníkom konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Zároveň namietali aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého sa sudy odklonili od rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý riešil právnu otázku potrebnú pre konanie.

19. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu do 30. júna 2016 považovala za vady zmätočnosti najzávažnejšie procesné nesprávnosti, ktoré bez ďalšieho viedli k zrušeniu napadnutého rozhodnutia (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 345/2014, 2 Cdo 43/2012, 3 Cdo 98/2005, 4 Cdo 344/2014, 5 Cdo 101/2015, 6 Cdo 292/2013, 7 Cdo 500/2014, 8 ECdo 259/2014). Aj za účinnosti novej právnej úpravy CSP je aktuálny právny názor, podľa ktorého prípustnosť dovolania nezakladá tvrdenie dovolateľa o existencii vady zmätočnosti, ale len zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

20. Dovolatelia namietali vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého je prípustné dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu. Namietaná procesná vada sa dotýkala veriteľa Majetkový Holding, a.s., pretože dovolatelia mali za to, že veriteľ je účastníkom dedičského konania len pri likvidácii dedičstva a to len vtedy, keď dedičia pohľadávky nespochybňujú, pričom oni ich popreli, a preto Majetkový Holding, a.s. nemal v konaní procesnú subjektivitu.

21. Dovolací súd k namietanému uvádza, že na konkurzné konanie na majetok poručiteľky sa vzťahuje ustanovenie § 44 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení platnom do 31. januára 1998, ktoré znelo tak, že ak úpadca zomrel v priebehu konkurzu, pohľadávky veriteľov sa vysporiadajú v rámci prejednávania dedičstva primerane podľa tohto zákona. Je nepochybné, že citované ustanovenie predstavuje *lex specialis* k ustanoveniam o dedičskom konaní obsiahnutým v zákone č. 99/1963 Zb. Pri úmrtí úpadcu počas konkurzu sa presúva fáza rozvrhu výťažku zo speňazenia konkurznej podstaty do dedičského konania. Uvedený zákon jasne priznáva postavenie účastníka dedičského konania všetkým konkurzným veriteľom, ktorých pohľadávky boli v konkurznom konaní zistené, a ktorých procesné práva a povinnosti účastníka konania musia byť logicky zachované. O tom, či poručiteľov veriteľ je (nie je) účastníkom konania o dedičstve, súd nevydáva osobitné rozhodnutie. Záver súdu, že poručiteľovho veriteľa považuje za účastníka konania o dedičstve, sa prejavuje iba v tom, že súd s ním koná ako s účastníkom konania, podobne záver súdu o tom, že poručiteľovho veriteľa nepovažuje (alebo už nepovažuje) za účastníka konania o dedičstve sa prejavuje iba v tom, že s ním nekoná (alebo už nekoná) ako s účastníkom konania. Veriteľ je teda účastníkom konania pri likvidácii dedičstva. Predpokladom pre nariadenie likvidácie dedičstva súdom je v zásade predĺženosť dedičstva, teda prípad, keď dlhy poručiteľa prevyšujú všeobecnú cenu majetku poručiteľa, čo bolo preukázané a j v predmetnom dedičskom konaní. Záver o predĺžení dedičstva vyplýva z priebehu dedičského konania, a na základe zisťovania aktív a pasív dedičstva. Do pasív dedičstva sa dlhy poručiteľa zaradia v zásade v tom prípade, že tieto dlhy dedičia nespochybňujú. Proti vôli dedičov by bolo možné zaradiť do pasív dedičstva len dlhy, o ktorých ku dňu smrti veriteľa nie sú pochybnosti. Pôjde pritom o dlhy, u ktorých nejde ani tak o skutkové, ale skôr o právne posúdenie (dlh doložený právoplatným rozhodnutím súdu). Začiatok účastníctva veriteľa v dedičskom konaní závisí od toho, kedy sa súd, súdny komisár dozvie o skutočnostiach, ktoré nasvedčujú tomu, že poručiteľ zanechal dlh a kto je jeho veriteľom, neopomenúc povinnosť súdu a súdneho komisára vyplývajúcej z už spomenutej vyšetrovacej zásady a zásady *ex offio*, vykonať aj iné, ako dedičmi navrhované dôkazy aj pri zisťovaní poručiteľových dlhov. Poručiteľov veriteľ je teda účastníkom konania o dedičstve, ak má voči poručiteľovi pohľadávku, ktorá existovala,

alebo ktorej právny základ existoval v čase smrti poručiteľa a súčasne je naplnená jedna z podmienok podľa § 175b O.s.p., teda ak v konaní ide o uzatvorenie dohody o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov veriteľom, alebo ak sa vyporiadava pohľadávka veriteľa, teda ak uzatvorila dedičia dohodu o vyporiadaní dedičstva po poručiteľovi, podľa ktorej majú zodpovedať inak, ako to vyplýva z § 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka, alebo ak ide o likvidáciu dedičstva.

22. Dovolací súd má za to, že je nepochybné, že konkurzný veriteľ mal od začiatku dedičského konania postavenie účastníka konania, pretože mal voči poručiteľke dostatočne zistenú a preukázanú pohľadávku, ktorá existovala v čase smrti poručiteľky. Prijatím predĺženého dedičstva dedičia prevzali na seba aj dlhy poručiteľky v zmysle § 470 Občianskeho zákonníka, do ktorých patrila aj pohľadávka konkurzného veriteľa Majetkový Holding, a.s. Skutočnosť, že dedičia popreli pohľadávku, nespôsobuje neexistenciu účastníctva, pretože ako je vyššie uvedené, dlh voči konkurznému veriteľovi bol dostatočne zistený ku dňu smrti poručiteľky.

23. V zmysle uvedeného je zrejmé, že nebolo možné prijať názor dovolateľov, podľa ktorého konanie pred okresným a tiež odvolacím súdom trpelo vadou podľa § 420 písm. b/ CSP. Pre úplnosť dovolací súd konštatuje, že namietané skutočnosti dedičia v priebehu dedičského konania nenamietali a prvýkrát ich uvádzali až v dovolaní. Dovolatelia teda nepreukázali prípustnosť dovolania podľa citovaného zákonného ustanovenia.

24. Dovolatelia následne namietali vadu konania podľa § 420 písm. d/ CSP, nakoľko podľa ich tvrdenia došlo v konaní k prekážke veci právoplatne rozhodnutej (*rei iudicatae*). Súd nižších inšancií pochybil, keď konali vo veci právoplatne rozhodnutej, keď začali konanie o likvidácii majetku patriacom do dedičstva, o ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté.

25. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (*rei iudicatae*) znamená, že sa už raz v tej istej veci právoplatne rozhodlo. K jej porušeniu dôjde vtedy, ak sa začne opätovne konať medzi tými istými účastníkmi a o tej istej veci, hoci už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Za tú istú vec treba v novom konaní považovať ten istý nárok, o ktorom sa už prv právoplatne rozhodlo, ak sa opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu. O prekážku rozsúdenej veci nejde, ak chýba čo i len jeden z uvedených znakov. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. Je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t. j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode) - porovnaj napr. rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5 Cdo 280/2010.

26. Skutkovým základom sú v zmysle princípu kontradiktórnosti a dispozičného princípu sporového konania tie skutočnosti, ktoré sú predmetom skutkových tvrdení, ktoré strana v danom konaní uviedla podľa ustanovenia § 132 ods. 1 CSP, či podľa ustanovení § 150 a § 151 CSP. V tejto súvislosti nie je pre individualizáciu predmetu sporu rozhodujúce právne posúdenie daných skutočností stranami sporu, pretože súd si v civilnom konaní, v rámci zásady *iura novit curia*, sám právne posúdi skutočnosti, ktoré sú predmetom skutkových tvrdení sporových strán.

27. V preskúmanom prípade dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade nie je daná totožnosť predmetu konania medzi dedičským konaním skončeným vydaním osvedčenia o dedičstve a nariadením likvidácie dedičstva. Ako už bolo vyššie uvedené, súd prvej inšancie správne považoval poručiteľkinho veriteľa Majetkový Holding, a.s. za účastníka konania, na základe čoho mu doručil osvedčenie o dedičstve (viď č. 1. 401 spisu). Opravným prostriedkom *sui generis* proti osvedčeniu o dedičstve je žiadosť o pokračovanie v dedičskom konaní (§ 175zca ods. 4 O.s.p.), ktorý veriteľ Majetkový Holding a.s. aj využil. Predmetné osvedčenie na základe podania opravného prostriedku (žiadosti veriteľa Majetkový Holding, a.s.) nie je doposiaľ právoplatné. Súdny komisár uvedeným osvedčením o dedičstve ukončil dedičské konanie, pričom ako správne uviedol, odvolací súd bez ďalšieho akceptoval bezdôvodné popretie v konkurze zistených pohľadávok veriteľov z o strany poručiteľky. Dedičia sa vzdali odvolania a bola nesprávne a predčasne vyznačená právoplatnosť osvedčenia, na základe ktorého

sa dedičia zmocnili finančných prostriedkov na bankových účtoch poručiťky. Súd a súdny komisár v dôsledku nesprávneho úradného postupu a nezákonného rozhodnutia stratili dispozíciu nad výťažkom zo speňaženia majetku, preto objektívne súd nevedel splniť svoju zákonnú povinnosť uhradiť pohľadávky konkurzných veriteľov a vzniknutú situáciu riešil správne tým, že nariadil likvidáciu.

28. Vzhľadom na uvedené je zjavné, že konaniu v prejednávanej veci nebráni prekážka *res iudicata* medzi rozhodnutím o osvedčení o dedičstve a rozhodnutím o nariadení likvidácie ako to predpokladá ustanovenie § 420 písm. d/ CSP.

29. Dovolatelia tiež namietali zmätočnosť vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

30. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa s ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

31. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

32. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia (jeho odôvodnenie), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

33. Dovolací súd v súvislosti s námietkou dovolateľov o porušení § 420 písm. f/ CSP nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu akcentuje, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, a táto skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“. Dovolací súd poukazuje aj na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu - R 111/1998, R

2/2016, ako aj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016, v zmysle ktorých nedostatok odôvodnenia rozhodnutia (nepreskúmateľnosť) bol považovaný len za vlastnosť rozhodnutia súdu, ktorý zmätočnosť rozhodnutia nezakladá. Právna veta zjednocujúceho stanoviska R 2/2016 znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

34. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabykh proti Rusku z roku 2003). V posudzovanej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 O.s.p.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu dal odvolací súd v danom spore odpoveď na tie otázky, ktoré boli z jeho hľadiska relevantné pre rozhodnutie o odvolaní, ale aj náležite reagoval na odvolacie námietky dovolateľov.

35. Dovolatelia zároveň nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia videli aj v tom, že v bode 2. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sa uvádza, že Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s. berú pohľadávku späť, s čím sa odvolací súd v rozhodnutí nevysporiadal. Uvedenú námietku považuje dovolací súd za bezpredmetnú, pretože namietaný bod rozhodnutia odvolacieho súdu uvedený údaj vôbec neobsahuje. Taktiež mali za to, že krajský súd sa nezaoberal podaným odvolaním a odvolacími dôvodmi a nevysporiadal s s odôvodnením „predčasného vyznačenia právoplatnosti“ dedičského osvedčenia dňa 2. novembra 2010, keď toto rozhodnutie bolo v dikcii zákona. Uvedenú námietku považuje dovolací súd za nedôvodnú, ktorú nenamietali dovocatelia ani v odvolacom konaní, preto sa ňou nezaoberal.

36. V súvislosti s ďalšími námietkami dovolateľov o nesprávnych právnych záveroch ohľadom tretieho začatia konania o dedičstve, neexistencii aktív zahrnutých do dedičstva a k nesprávnej aplikácii zmien právnych predpisov dovolací súd uvádza, že uvedené námietky súvisia s právnymi posúdením predmetného sporu. K čomu akcentuje, že ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. sp. zn. I. ÚS 188/06).

37. Najvyšší súd pre úplnosť poukazuje na konštatovanie Ústavného súdu SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

38. Zhrnúc vyššie uvedené dovocatelia tak neopodstatnene namietali existenciu vady v zmysle § 420

písm. f/ CSP. Dovolací súd môže len konštatovať, že dovolateľom nebolo znemožnené uskutočňovať im patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, preto dovolací súd ich dovolanie aj v tejto časti ako neprípustné odmietol.

39. Dovolatelia uplatnili vo svojom dovolaní aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého sa súdy odklonili od rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorý riešil právnu otázku potrebnú pre konanie. K uvedenému mali za to, že žiadna záverečná správa a rozvrhový plán z konkurzného konania neexistuje, pričom odvolací súd bol povinný dodržať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a vychádzať z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Obo 246/2006.

40. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa a riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017).

41. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v *Bulletine Najvyššieho súdu ČSR* a vo *Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR* a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v *Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986* (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, prijaté ako judikát R 71/2018).

42. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého

nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane, ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu s poukazom na tie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré pre konkrétnu právnu otázku tvoria ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených.

43. Dovolatelia vo svojom dovolaní uviedli, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorý riešil právnu otázku potrebnú pre konanie. K uvedenému mali za to, že žiadna záverečná správa a rozvrhový plán z konkurzného konania neexistuje, pričom odvolací súd bol povinný dodržať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a vychádzať z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Obo 246/2006.

44. Takto uplatnený dovolací dôvod dovocatelia ale nevymedzili spôsobom vyplývajúcim z § 432 ods. 2 CSP, t. j. nevymedzili konkrétnu právnu otázku a neuviedli, v čom spočíva jej nesprávnosť. V nadväznosti na uvedené dovolací súd zdôrazňuje, že na to, aby určitá otázka mohla byť z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP relevantná, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku) a musí byť vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť s následne dôvodnosť dovolania, čo v danom prípade vzhľadom na obsah dovolania splnené nebolo. Dovocatelia spochybňovali skutkové závery, namietali a polemizovali so správnosťou právnych záverov odvolacieho súdu, pričom v dovolaní neboli jasne vymedzené právne otázky.

45. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovocatelia vo svojom dovolaní neoznačili jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie.

46. Z uvedeného je zrejmé, že súdy nižších inšancií predmetný spor správne posúdili. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobného nároku, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP.

47. Z týchto dôvodov najvyšší súd uzatvára, že vzhľadom k tomu, že v dovolaní sa nedôvodne namieta existencia procesných väd v zmysle § 420 písm. b/, d/ a f/ CSP, neostávalo najvyššiemu súdu iné, ako dovolanie v tejto časti ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť; vo zvyšnej časti, vzhľadom k tomu, že dovocatelia nevymedzili právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/, CSP, dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP.

48. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

49. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.